

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

498Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΟΚΕ ΤΗΣ 9ΗΣ ΚΑΙ 10ΗΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2014

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Για μια ευρωπαϊκή βιομηχανική αναγέννηση»

COM(2014) 14 final

(2014/C 311/07)

Εισηγήτρια: η κ. **Sirkeinen**

Στις 28 Ιανουαρίου 2014, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Για μια ευρωπαϊκή βιομηχανική αναγέννηση

COM(2014) 14 final.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 31 Μαρτίου 2014.

Κατά την 498η σύνοδο ολομέλειας, της 29ης και 30ής Απριλίου (συνεδρίαση της 29ης Απριλίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 139 ψήφους υπέρ, μια ψήφο κατά και δύο αποχές.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την ανακοίνωση για μια ευρωπαϊκή βιομηχανική αναγέννηση και δηλώνει ότι:

- οι προκλήσεις με τις οποίες έρχονται αντιμέτωπες οι βιομηχανίες των χωρών της Ευρώπης παραμένουν, χωρίς δε μια ανταγωνιστική βιομηχανική βάση, η Ευρώπη δεν θα μπορέσει να εξασφαλίσει την ανάπτυξη και την αύξηση των θέσεων εργασίας·
- πρέπει να υποβληθεί μια πιο φιλόδοξη δέσμη προτάσεων για τη βιομηχανική πολιτική της ΕΕ, προκειμένου να πειστούν οι επιχειρήσεις να επενδύσουν στην περιοχή·
- η πράσινη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία θα αποτελέσει μια από τις βασικότερες προκλήσεις των επόμενων ετών
- ο κύριος ρόλος της ΕΕ στο πεδίο της βιομηχανικής πολιτικής συνίσταται στην ενσωμάτωση των τομέων δράσης και στην ανάλογη διάδοση βέλτιστων πρακτικών·
- ο κύριος ρόλος των κρατών μελών εντοπίζεται στη διασφάλιση της ορθής και αποτελεσματικής λειτουργίας των υποδομών γνώσης, πληροφόρησης, μεταφορών και ενέργειας, προς όφελος όλων·

- στην ανακοίνωση καταδεικνύεται ότι πολλά ζητήματα δεν έχουν ακόμα διευθετηθεί και τονίζεται η ανάγκη για υλοποίηση σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών·
- η Επιτροπή στέλνει ένα σημαντικό μήνυμα όσον αφορά τη σημασία της ένταξης των βιομηχανιών της Ευρώπης σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.

1.2 Η ΕΟΚΕ συνιστά οι απόψεις και οι προτάσεις που παρουσιάζονται στο έγγραφο της Επιτροπής να υποστηριχθούν και να εφαρμοστούν άμεσα από τα σχετικά μέρη.

1.3 Επιπλέον, η ΕΟΚΕ συνιστά:

- ο στόχος αύξησης του μεριδίου της βιομηχανίας τουλάχιστον στο 20 % του ΑΕγχΠ έως το 2020 να συμπληρωθεί με ποιοτικές πτυχές, ιδίως με στόχο τη δέσμευση των επιδόσεων προστιθέμενης αξίας σε διεθνές επίπεδο·
- ο στόχος οικολογικού προσανατολισμού των βιομηχανιών της Ευρώπης να συνοδεύεται από ώθηση προς εκείνους τους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών οι οποίοι στρέφονται περισσότερο προς τις νέες τεχνολογίες, βασίζονται στη γνώση, επιδιώκουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία και είναι περισσότερο ανταγωνιστικοί·
- βασικός στόχος της βιομηχανικής πολιτικής της Ευρώπης να είναι η ενίσχυση των δυνατοτήτων των επιχειρήσεων να καταλάβουν στρατηγικές θέσεις στα διεθνή δίκτυα αξίας και η μεγιστοποίηση της «δέσμευσης αξίας» για την Ευρώπη·
- θα πρέπει να δοθεί περισσότερη προσοχή στον ρόλο των υπηρεσιών και να αναπτυχθούν οι αντίστοιχες πολιτικές, ιδίως των υπηρεσιών με βάση τη γνώση, με δεδομένο το δυναμικό τους ως βασικών κινητήριων μοχλών παραγωγικότητας σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς·
- προκειμένου να εξασφαλιστούν συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού και να ενθαρρυνθεί η καινοτομία, οι κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ και οι πολιτικές κρατικών ενισχύσεων θα πρέπει να συνδράμουν τις επιχειρήσεις στην προώθηση των στόχων ανάπτυξης της ΕΕ, ιδίως δε στη μετατόπιση θέσεων εργασίας, χωρίς τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, ενώ θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για την επίτευξη ίσων όρων ανταγωνισμού σε παγκόσμια κλίμακα·
- όλοι οι φορείς, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων και των εργοδοτών, να συμμετέχουν στη δημιουργία ενός ευνοϊκού και προβλέψιμου περιβάλλοντος για τη βιομηχανία, οι δε πρωτοβουλίες θα πρέπει να υλοποιούνται σε περιφερειακή βάση·
- οι δομές διακυβέρνησης για τις ευρωπαϊκές μικροοικονομικές πολιτικές να ενισχυθούν, το δε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να αναλάβει σαφή ηγετικό ρόλο. Επίσης, το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας θα πρέπει να μεριμνά ώστε οι αποφάσεις των άλλων συνθέσεων του Συμβουλίου να υπόκεινται σε ενδελεχή έλεγχο από την άποψη της ανταγωνιστικότητας και η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει για την αποτελεσματική ενσωμάτωση των προτάσεων πολιτικής·
- η χρηματοδότηση της καινοτομίας από την ΕΕ θα πρέπει να διοχετεύεται στους έξι εγκάρσιους τομείς που έχει εντοπίσει η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη νέες τεχνολογίες όπως τα μαζικά δεδομένα, η ρομποτική ή η τρισδιάστατη εκτύπωση. Τέλος,
- θα πρέπει να ληφθεί κάθε δυνατό μέτρο για τη μείωση των ευρωπαϊκών τιμών ενέργειας.

2. Εισαγωγή

2.1 Η οικονομική κρίση ανέδειξε τη **σημασία της βιομηχανίας για την οικονομική σταθερότητα, την απασχόληση, την καινοτομία και τις διεθνείς επιδόσεις** των οικονομιών της Ευρώπης. Πάνω από το 80 % των εξαγωγών της ΕΕ και το 80 % της ιδιωτικής έρευνας και καινοτομίας αναλογεί στη βιομηχανία. Περίπου το 15 % των συνολικών θέσεων απασχόλησης στην ΕΕ αναλογεί στη βιομηχανία. Επιπλέον, κάθε θέση εργασίας στη βιομηχανία δημιουργεί 1,5 — 2 θέσεις σε άλλους τομείς. Σήμερα, τα επαγγέλματα στη βιομηχανία είναι υψηλής ποιότητας, οι δε αποδοχές υπερβαίνουν τον μέσο όρο. Η βιομηχανία δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά μέσο για απασχόληση και διατήρηση καλού επιπέδου διαβίωσης.

2.2 Η βιομηχανία της ΕΕ εξακολουθεί να παράγει σημαντικό πλεόνασμα στο παγκόσμιο εμπόριο μεταποιημένων προϊόντων και να κατέχει ηγετική θέση σε θέματα βιωσιμότητας. Ωστόσο, όπως φάνηκε στην έκθεση για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα 2013, την τελευταία δεκαετία, **το μερίδιο της ευρωπαϊκής βιομηχανίας στην παγκόσμια μεταποιητική παραγωγή μειώνεται**. Το χάρσμα παραγωγικότητας σε σχέση με τις ΗΠΑ άρχισε εκ νέου να διευρύνεται. Μετά την περιορισμένη ανάκαμψη την περίοδο 2009-2011, το μερίδιο της βιομηχανίας στο ΑΕγχΠ της ΕΕ υποχώρησε ξανά στο 15,1 %, δηλαδή, σε επίπεδο πολύ χαμηλότερο του 20 % έως το 2020. Από το 2008, χάθηκαν 3,5 εκατομμύρια θέσεις εργασίας. Ωστόσο, η κατάσταση ποικίλλει σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο.

2.3 Η βιομηχανική πολιτική αποτελεί μια από τις εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η ΕΟΚΕ εκπόνησε **γνωμοδοτήσεις επί των βασικών προτάσεων της Επιτροπής το 2010 και το 2012** ⁽¹⁾, καθώς και πολλές άλλες γνωμοδοτήσεις επί διαφόρων θεμάτων της βιομηχανικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων τομεικών αναλύσεων, ως μέρος του έργου της CCIC (Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικών Μεταλλαγών — Consultative Committee on Industrial Change) ⁽²⁾, ενώ, επί του παρόντος, καταρτίζει γνωμοδοτήσεις με θέματα την επανεγκατάσταση των βιομηχανιών και την απασχολησιμότητα των νέων. Η παρούσα γνωμοδότηση βασίζεται σε αυτές τις προηγούμενες γνωμοδοτήσεις και τις συμπληρώνει.

2.4 Η υπό εξέταση **ανακοίνωση** παρουσιάζει τις βασικές προτεραιότητες της **Επιτροπής** στο πεδίο της βιομηχανικής πολιτικής και αποτελεί τη συμβολή στη συζήτηση που πρόκειται να διεξαχθεί τον Μάρτιο του 2014 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο γύρω από τη βιομηχανική πολιτική. Παρέχει **επισκόπηση των δράσεων που έχουν ήδη αναληφθεί και προβάλλει επιλεγμένες νέες δράσεις** για να επιταχυνθεί η επίτευξη αυτών των προτεραιοτήτων. Καταδεικνύει ότι η βιομηχανική πολιτική και οι άλλες πολιτικές της ΕΕ αποκτούν σταδιακά μια όλο και πιο ολοκληρωμένη μορφή, και προβάλλει τους λόγους για τους οποίους αυτή η διαδικασία πρέπει να συνεχιστεί.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΟΚΕ **επικροτεί την ανακοίνωση της Επιτροπής**, η οποία δημοσιεύεται σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης και αυξανόμενης ανησυχίας σχετικά με την ανταγωνιστικότητα των βιομηχανιών της Ευρώπης. Οι προκλήσεις με τις οποίες έρχεται αντιμέτωπη η βιομηχανία δεν μειώνονται, μάλλον το αντίθετο. Το παγκόσμιο επιχειρηματικό περιβάλλον μεταβάλλεται διαρκώς και με ταχύτερους ρυθμούς από εκείνους στους οποίους μπορούν να ανταποκριθούν οι επιχειρήσεις μας. Χωρίς ανταγωνιστική βιομηχανία, η Ευρώπη δεν θα μπορέσει να εξασφαλίσει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και περισσότερες θέσεις εργασίας. Επίσης μια προσέγγιση που βασίζεται μόνο στις σχεδιαστικές και μηχανικές λειτουργίες, χωρίς παραγωγή και επαφές με τους τελικούς καταναλωτές, δεν είναι πιθανό ότι θα στεφθεί με επιτυχία μακροπρόθεσμα.

3.2 Υπό το πρίσμα αυτής της σοβαρής κατάστασης, η ΕΟΚΕ **θα ανέμενε την υποβολή μιας πιο φιλόδοξης δέσμης προτάσεων για τη βιομηχανική πολιτική της ΕΕ, η οποία να περιέχει ένα σαφές όραμα** και επείγοντα μέτρα. Χρειάζονται σαφή μηνύματα τα οποία θα πείσουν τις επιχειρήσεις ότι η Ευρώπη αποτελεί μια ελκυστική περιοχή για νέες επενδύσεις στο μέλλον. Η ανακοίνωση καλύπτει λίγα νέα στοιχεία σε σχέση με τις ανακοινώσεις του 2010 και του 2012. Προβαίνει κυρίως σε απολογισμό των περασμένων και των προγραμματισμένων δράσεων στους βασικούς τομείς της βιομηχανικής πολιτικής, όπως ορίζεται παραπάνω. Αυτό δείχνει ότι πολλά ζητήματα δεν έχουν ακόμα διευθετηθεί και τονίζει την ανάγκη για υλοποίηση, τόσο σε επίπεδο ΕΕ, όσο και σε επίπεδο κρατών μελών.

3.3 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τα συμπεράσματα της ανακοίνωσης, συμπεριλαμβανομένου του στόχου 20 % όσον αφορά το μερίδιο της βιομηχανίας στο ΑΕγχΠ, αν και θεωρεί ότι ο εν λόγω στόχος είναι καθαρά ποσοτικός και ότι η προσθήκη **ποιοτικών στόχων** θα ανταποκρινόταν περισσότερο στις φιλοδοξίες της ΕΕ για μια κοινωνικά και περιβαλλοντικά βιώσιμη ανταγωνιστικότητα. Ως εκ τούτου, ο στόχος του 20 % θα πρέπει να συνοδεύεται από άλλους στόχους. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει περαιτέρω αυτούς τους στόχους και, στο πλαίσιο αυτό, να συνεκτιμήσει κυρίως παραμέτρους που θα προσδώσουν προστιθέμενη αξία σε διεθνές επίπεδο.

3.4 Η ΕΟΚΕ επικροτεί ιδίως το σαφές μήνυμα της Επιτροπής όσον αφορά τη σημασία της **ένταξης των βιομηχανιών της Ευρώπης σε διεθνείς αλυσίδες αξίας**. Στην πραγματικότητα, δεδομένου του εξειδικευμένου, πολύπλοκου και δυναμικού χαρακτήρα των βιομηχανικών δραστηριοτήτων σήμερα, οι αλυσίδες αξίας θα μπορούσαν να περιγραφούν καλύτερα ως «δίκτυα αξίας». Οι επιχειρήσεις ανταγωνίζονται η μία την άλλη σε παγκόσμια κλίμακα για να καταλάβουν στρατηγική θέση σε αυτά τα δίκτυα. Ως εκ τούτου, στόχος της βιομηχανικής πολιτικής της Ευρώπης θα πρέπει να είναι η ενίσχυση των δυνατοτήτων των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων να καταλάβουν τέτοιες στρατηγικές θέσεις στα διεθνή δίκτυα αξίας και να μεγιστοποιήσουν τη «δέσμευση αξίας» για την Ευρώπη. Οι πολιτικές θα πρέπει να χαραχτούν ανάλογα.

⁽¹⁾ ΕΕ C 327, 12.11.2013, σ. 33, ΕΕ C 327, 12.11.2013, σ. 1, ΕΕ C 181, 21.6.2012, σ. 125.

⁽²⁾ ΕΕ C 198, 10.7.2013, σ. 45, ΕΕ C 299, 4.10.2012, σ. 54, ΕΕ C 327, 12.11.2013, σ. 82.

3.5 Η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η πράσινη οικονομία χωρίς αποκλεισμούς θα αποτελέσει την κύρια πρόκληση των επόμενων ετών. Είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθεί η οικολογική μεταστροφή της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και να δρομολογηθεί η μετάβαση προς μια οικολογικά αποδοτική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα μέχρι το 2050, μέσω μιας ανανεωμένης βιομηχανικής πολιτικής. Ωστόσο, για να επιτύχει μια τέτοια μετάβαση –εξασφαλίζοντας βιομηχανική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης– η Ευρώπη χρειάζεται να προσανατολιστεί προς εκείνους τους **τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών οι οποίοι βασίζονται περισσότερο στη γνώση και στις νέες τεχνολογίες, συνεισφέρουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία, είναι καινοτόμοι, ανταγωνιστικοί και βιώσιμοι**, και χρηματοδοτούνται από φιλόδοξα σχέδια επενδύσεων.

3.6 Η ικανοποίηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου και ο ανταγωνισμός αποτελούν την κινητήρια δύναμη της καινοτομίας. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να εξασφαλιστούν **ίδιες συνθήκες ανταγωνισμού** για όλες τις επιχειρήσεις στην εσωτερική αγορά, ανεξάρτητα από το επιχειρηματικό τους πρότυπο. Η ΕΟΚΕ φρονεί ότι θα πρέπει να αποφευχθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ των κρατών μελών στο πεδίο της παροχής κρατικών ενισχύσεων. Ένας από τους στόχους της πολιτικής κρατικών ενισχύσεων θα πρέπει να είναι η εξασφάλιση χορήγησης προανταγωνιστικών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση των στόχων ανάπτυξης της ΕΕ, και, ταυτόχρονα, ο περιορισμός των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Αν και όταν χορηγούνται κρατικές ενισχύσεις, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για να βοηθούν τις επιχειρήσεις να αναπτύσσονται και να προσαρμόζονται και όχι για να υποστηρίζουν μη ανταγωνιστικές δραστηριότητες. Χρειάζεται επίσης να εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού στις παγκόσμιες αγορές, ιδίως για τις ενεργόβρες βιομηχανίες.

3.7 Πρέπει να δοθεί περισσότερη προσοχή στον **ρόλο των υπηρεσιών**. Η αλληλεξάρτηση των υπηρεσιών και του μεταποιητικού τομέα αναγνωρίζεται ευρέως, καθώς οι βιομηχανικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν ολοένα και περισσότερα στοιχεία παροχής υπηρεσιών, ενώ αντίστοιχα πολλές υπηρεσίες εξαρτώνται από τη βιομηχανική απόδοση. Ωστόσο, το δυναμικό των υπηρεσιών με βάση τη γνώση και των υπηρεσιών ΠΠΕ ως εξαγωγικών βιομηχανιών, καθώς και η υλοποίησή τους σε όλους τους τομείς επιχειρήσεων ως βασικών μοχλών παραγωγικότητας, είναι τεράστιο. Θα πρέπει να αναπτυχθούν συγκεκριμένες πολιτικές για την αξιοποίηση αυτού του δυναμικού.

3.8 Όλοι οι φορείς — τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες, οι εργαζόμενοι, οι εργοδότες και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς — πρέπει να συμμετάσχουν στο σύνθετο έργο της δημιουργίας ενός **ευνοϊότερου περιβάλλοντος** για τη βιομηχανία. Οι πρωτοβουλίες θα πρέπει να βασιστούν σε περιφερειακές ιδιαιτερότητες που αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλεπιδρούν εποικοδομητικά. Το πλαίσιο πολιτικής — συμπεριλαμβανομένης της εθνικής νομοθεσίας σε τομείς όπως η φορολογία — πρέπει να είναι σταθερό και προβλέψιμο.

3.9 Η ΕΟΚΕ απευθύνει έκκληση για **ισχυρότερες δομές διακυβέρνησης** όσον αφορά τις μικροοικονομικές πολιτικές. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα πρέπει να αναλάβει σαφή στρατηγική τοποθέτηση σε αυτή την προσπάθεια. Ο ρόλος του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας θα πρέπει να ενισχυθεί, οι δε αποφάσεις των άλλων συνθέσεων του Συμβουλίου θα πρέπει να υπόκεινται σε ενδελεχή έλεγχο από την άποψη της ανταγωνιστικότητας. Η Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίσει την ενσωμάτωση των δράσεών της με την εξεύρεση αποτελεσματικών διαχειριστικών λύσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν με συνέπεια τις κοινές αποφάσεις, τα δε ζητήματα βιομηχανικής πολιτικής — συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης συστάσεων ανά χώρα — πρέπει να εντάσσονται πλήρως στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.

4. Ειδικές παρατηρήσεις για επιμέρους τομείς πολιτικής

4.1 *Μια ολοκληρωμένη ενιαία ευρωπαϊκή αγορά*

4.1.1 Κεντρικός ρόλος των κυβερνήσεων είναι να εξασφαλίσουν την παροχή και την **πρόσβαση όλων σε δίκτυα μεταφορών, πληροφόρησης και ενέργειας πρώτης τάξεως**, τα οποία να καλύπτουν τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων. Σε αυτόν τον τομέα, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, επί του παρόντος, ζωτικό ρόλο έχουν οι υποδομές που συνδέονται με τη διαστημική τεχνολογία, με τη σύγκλιση των δικτύων επικοινωνίας και ενέργειας, καθώς και με τη διανομή εναλλακτικών καυσίμων.

4.1.2 **Τα σύνορα εντός της ΕΕ δεν πρέπει να επηρεάζουν** τη λειτουργία των υποδομών και την πρόσβαση σε αυτές. Τα νομικά, διοικητικά και τεχνικά εμπόδια που εξακολουθούν να υπάρχουν πρέπει να εξαλειφθούν. Οι ευρωπαϊκοί και εθνικοί χρηματοδοτικοί πόροι θα πρέπει να διατεθούν σε αναγκαίες επενδύσεις στον τομέα, κινητοποιώντας τη μέγιστη δυνατή ιδιωτική χρηματοδότηση.

4.1.3 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή ότι πρέπει να υιοθετηθούν επείγοντως οι εκκρεμούσες νομοθετικές προτάσεις στον τομέα της εσωτερικής αγοράς. **Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να μην εφαρμόζουν και να μην επιβάλλουν** σωστά το νομοθετικό πλαίσιο, προκαλώντας έτσι την αντίδραση της Επιτροπής και δικαιολογώντας περαιτέρω δράση εκ μέρους της λόγω μη συμμόρφωσης.

4.2 Επένδυση στην καινοτομία και στις νέες τεχνολογίες

4.2.1 Σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις της για τη βιομηχανική πολιτική, η ΕΟΚΕ εξέθεσε τις απόψεις της σε ό,τι αφορά τις πρωτοβουλίες για καινοτομία και νέες τεχνολογίες: τις υποστηρίζει με σθένος και τονίζει την ανάγκη για **επαρκή ευρωπαϊκή, εθνική και ιδιωτική χρηματοδότηση**.

4.2.2 Ιδίως, η ΕΟΚΕ υποστήριξε τους **έξι στρατηγικούς εγκάρσιους τομείς** τους οποίους επέλεξε η Επιτροπή και στους οποίους υποστηρίζει την ανάληψη δράσης: προηγμένη μεταποίηση, βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής, καθαρά οχήματα και μεταφορικά μέσα, βιοπροϊόντα, δομικές κατασκευές και πρώτες ύλες, ευφυή δίκτυα και ψηφιακές υποδομές. Νέες τεχνολογίες με τεράστιο δυναμικό στις οποίες πρέπει να δοθεί προσοχή, συμπεριλαμβάνουν τη ρομποτική, τα μαζικά δεδομένα, τις βιομηχανικές εφαρμογές του διαδικτύου, την τρισδιάστατη (3-D) εκτύπωση και τον βιομηχανικό σχεδιασμό. Οι χρηματοδοτικοί πόροι της ΕΕ, όπως αυτοί του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» και της περιφερειακής χρηματοδότησης, θα πρέπει να διοχετεύονται με συνέπεια στην καινοτομία σε αυτούς τους τομείς. Η ΕΟΚΕ απευθύνει επίσης έκκληση για ταχύτερη υλοποίηση της Κοινότητας Γνώσης και Καινοτομίας, με στόχο τη μεταποίηση με προστιθέμενη αξία.

4.2.3 **Η χρονική περίοδος για την εισαγωγή της καινοτομίας στην αγορά** προς ανάπτυξη έχει κρίσιμη σημασία για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα. Η ενίσχυση της διευκόλυνσης κεφαλαίου επιχειρηματικού κινδύνου και άλλων δυνατοτήτων καταμερισμού κινδύνου της ΕΤΕπ, καθώς και η καινοτόμος χρήση των διαρθρωτικών πόρων, αποτελούν παραδείγματα μέτρων της ΕΕ που απαιτούνται για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων σε ερευνητικά σχέδια υψηλού κινδύνου.

4.3 Πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους

4.3.1 Παρά τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος, η **πρόσβαση των επιχειρήσεων σε τραπεζικές πιστώσεις** παραμένει περιορισμένη, ιδίως για τις ΜΜΕ. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προσπάθειες της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα: η δημιουργία της Τραπεζικής Ένωσης, η πρωτοβουλία χρηματοδότησης των ΜΜΕ, ο κανονισμός για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, η οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, η αναθεωρημένη οδηγία σχετικά με την διαφάνεια, καθώς και τα μέτρα για την ενίσχυση της πανευρωπαϊκής αγοράς επιχειρηματικών κεφαλαίων.

4.3.2 Για να βελτιωθεί η δανειοδοτική ικανότητα των τραπεζών, η ΕΕ θα πρέπει να **εξασφαλίσει την ορθή ισορροπία** μεριμνώντας για την αύξηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και, συγχρόνως, υποστηρίζοντας την ανάγκη των επιχειρήσεων για πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Επιπλέον, τα ρυθμιστικά μέτρα που προορίζονται για τον χρηματοπιστωτικό τομέα δεν θα πρέπει να παρεμποδίζουν τον ιδιωτικό δανεισμό.

4.3.3 Οι ΜΜΕ στην ΕΕ εξαρτώνται περισσότερο από τον τραπεζικό δανεισμό από τις ΜΜΕ άλλων χωρών. Οι προσπάθειες τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, θα πρέπει να επεκτείνουν τη **διαφοροποίηση της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων σε άλλες πηγές**, όπως τα μετοχικά κεφάλαια, τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου ή οι εταιρικές εγγυήσεις, καθώς και οι υβριδικές μέθοδοι χρηματοδότησης. Θα πρέπει να εκπονηθεί ένα σχέδιο με μια προσέγγιση χρηματοδότησης, η οποία να θεμελιώνεται με άξονα τον κύκλο ζωής και να προσδιορίζει καινοτόμα μέσα.

4.4 Ενέργεια

4.4.1 Η ΕΟΚΕ σημειώνει με ικανοποίηση ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημασία των τιμών της ενέργειας για την βιομηχανική ανταγωνιστικότητα. Οι ευρωπαϊκές **τιμές ενέργειας** για τη βιομηχανία είναι σαφώς υψηλότερες από αυτές των κύριων ανταγωνιστών της: η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας είναι δύο φορές πιο υψηλή απ' ό,τι στις ΗΠΑ και τη Ρωσία και 20 % πιο υψηλή απ' ό,τι στην Κίνα. Η τιμή του φυσικού αερίου είναι τρεις με τέσσερις φορές πιο υψηλή απ' ό,τι στις ΗΠΑ, τη Ρωσία και την Ινδία και 12 % πιο υψηλή απ' ό,τι στην Κίνα.

4.4.2 Το χάσμα των τιμών ενέργειας μεταξύ της ΕΕ και των ανταγωνιστών της πηγάζει εν μέρει από παράγοντες που δεν μπορούν να μεταβληθούν μέσω των δράσεων πολιτικής της ΕΕ. Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί **κάθε λογικό μέτρο για τη μείωση του χάσματος**, ιδίως για την αποκατάσταση των παραγωγικών ενεργοβόρων τομέων και των αντίστοιχων θέσεων εργασίας στην Ευρώπη. Οι βιομηχανίες της ΕΕ έχουν μέχρι στιγμής καταφέρει να αντισταθμίσουν εν μέρει την αύξηση του κόστους ενέργειας, βελτιώνοντας την αποδοτικότητα. Ωστόσο, το δυναμικό για τη συνέχιση αυτής της αύξησης μειώνεται.

4.4.3 **Η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού** είναι ζωτική για όλους τους βιομηχανικούς κλάδους. Η σημερινή κατάσταση μας εφιστά την προσοχή στην ανάγκη να μειωθεί η ενεργειακή εξάρτηση από ασταθείς και αναξιόπιστες πηγές. Ένα διαφοροποιημένο ενεργειακό μίγμα, το οποίο θα καθοριστεί από τα κράτη μέλη σε ένα πλαίσιο συνεργασίας, και σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές δεσμεύσεις, αποτελεί ζήτημα ισχυρού κοινού ενδιαφέροντος για την ΕΕ.

4.4.4 Ορισμένα μέτρα ενεργειακής πολιτικής, ιδίως αυτά για την αύξηση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, έχουν τον πρόσθετο στόχο να **δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας**. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διατίθενται μέχρι στιγμής, αυτός ο στόχος δεν έχει ακόμα επιτευχθεί: στις μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι στιγμής υπογραμμίζεται ότι ο καθαρός αντίκτυπος στις θέσεις εργασίας είναι ουδέτερος ή ελάχιστα θετικός, ενώ οι δομές της εργασίας αλλάζουν δραστικά.

4.5 Πρώτες ύλες και αποδοτικότητα των πόρων

4.5.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προθέσεις της Επιτροπής για την επιδίωξη **διπλωματίας για τις πρώτες ύλες** και τα σχέδιά της για την εξάλειψη των στρεβλώσεων των τιμών για τη βιομηχανία.

4.5.2 Η **αναζήτηση και εκμετάλλευση** πρώτων υλών στην ΕΕ θα πρέπει να ενταθεί, η δε σχετική νομοθεσία, να εναρμονιστεί. Όσον αφορά τις νομοθετικές πρωτοβουλίες για την αποδοτικότητα των πόρων και τα απορρίμματα, θα πρέπει να σχεδιαστούν προσεκτικά, προκειμένου τα αποτελέσματά τους να είναι τα βέλτιστα δυνατά και να αποφευχθούν οι άσκοπες (βραχυπρόθεσμες) οικονομικές επιβαρύνσεις για τις επιχειρήσεις. Η ουδετερότητα της πολιτικής για την πρόσβαση στη βιομάζα απαιτείται για την αποτελεσματική εφαρμογή της αρχής της «κλιμακωτής χρήσης» της βιομάζας.

4.6 Αναβάθμιση των δεξιοτήτων και διευκόλυνση της βιομηχανικής αλλαγής

4.6.1 Σήμερα, στην Ευρώπη, πέντε εκατομμύρια νέοι είναι άνεργοι, ενώ ταυτόχρονα υπάρχουν δύο εκατομμύρια κενές θέσεις στην αγορά εργασίας. Οι **αναντιστοιχίες των δεξιοτήτων** και τα ζητήματα που αφορούν την κατάρτιση βρίσκονται στην κορυφή της ατζέντας για τη βιομηχανική πολιτική.

4.6.2 Πρέπει να τονωθεί τόσο ο αριθμός, όσο και η ποιότητα των αποφοίτων **στους τομείς των επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών και να ενθαρρυνθεί ενεργά η πρόσβαση των γυναικών κάθε ηλικίας στους εν λόγω τομείς και επαγγέλματα**.

4.6.3 Οι **θέσεις μαθητείας** και, για παράδειγμα, τα διπλά συστήματα μάθησης συμβάλλουν σαφώς στη δημιουργία προσόντων που ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας. Οι βέλτιστες πρακτικές — συμπεριλαμβανομένων αποτελεσματικών μοντέλων για διασυννοριακές θέσεις μαθητείας — πρέπει να διερευνηθούν και να εφαρμοστούν από τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους.

4.6.4 Η ΕΕ, τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να αποφέρουν πρόοδο στη βιομηχανία, στον τομέα των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας, μόνον εφόσον θεσπίσουν πολιτικές που αποσκοπούν στη βελτίωση των γνώσεων των εργαζομένων και στην ανάπτυξη της διά βίου μάθησης με στόχο την επιβράβευση της επένδυσής τους. Η αναγνώριση προσόντων και δεξιοτήτων και η βελτίωση των συνθηκών εργασίας έχουν κρίσιμη σημασία για τη συμμετοχή των εργαζομένων. Ο ενισχυμένος κοινωνικός διάλογος θα πρέπει να έχει κεντρικό ρόλο στην ευρωπαϊκή βιομηχανική αναγέννηση.

4.7 ΜΜΕ και επιχειρηματικότητα

4.7.1 Η ΕΟΚΕ συνεχίζει να υποστηρίζει με σθένος τις προσπάθειες της ΕΕ να ενισχύσει τις ΜΜΕ, υλοποιώντας την αρχή «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις». Η **νομοθετική πράξη για τις μικρές επιχειρήσεις (Small Business Act)** δεν θα πρέπει απλώς να επικαιροποιηθεί, αλλά να ανανεωθεί και να επεκταθεί, ούτως ώστε να αντιμετωπιστούν οι εναπομένοντες φραγμοί για την ανάπτυξη και την οικονομική μεγέθυνση. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να συνδεθούν με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.

4.7.2 Το βαθύτερο και σημαντικότερο ερώτημα είναι πώς μπορεί να **αλλάξει η ευρωπαϊκή νοοτροπία**, προκειμένου να δοθεί περισσότερη σημασία στην επιχειρηματικότητα και την ανάληψη κινδύνων.

4.7.3 Η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι τα μέτρα για τη **μείωση του ρυθμιστικού και διοικητικού κόστους**, ιδίως του προγράμματος REFIT, καθώς και εκείνα για την άρση των εμποδίων στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων, θα πρέπει να εφαρμόζονται δίχως να αποβαίνουν εις βάρος των ρυθμίσεων για την προστασία των καταναλωτών, του περιβάλλοντος, της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, ούτε και του δικαιώματος ενημέρωσης και διαβούλευσής τους, αλλά θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου.

4.7.4 **Τα δίκτυα συνεργασίας και τα συμπλέγματα φορέων** θα μπορούσαν να προσφέρουν τρόπους για την ανάπτυξη των ΜΜΕ, όπως τόνισε η Επιτροπή. Η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να καλύπτει όλους τους τομείς, όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων, καθώς και τις ευρωπαϊκές και διεθνείς αλυσίδες αξίας.

4.8 Διεθνοποίηση των εταιρειών της ΕΕ

4.8.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις δράσεις της Επιτροπής για την εξασφάλιση **πρόσβασης** των εταιρειών της ΕΕ **στις κύριες διεθνείς αγορές**. Θα πρέπει να επιδιωχθεί σταθερά ένα φιλόδοξο θεματολόγιο των συμφωνιών ελευθέρων συναλλαγών και άλλων εμπορικών διαπραγματεύσεων, μέσα σε πνεύμα αμοιβαιότητας, ιδίως με τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της ΕΕ, τις ΗΠΑ, καθώς και μεταξύ της ΕΕ, των χωρών της Νότιας Μεσογείου και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης.

4.8.2 Θα πρέπει να γίνει χρήση διμερών και πολυμερών μέσων προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι **οι κύριοι εμπορικοί εταίροι της ΕΕ σέβονται τις διεθνείς δεσμεύσεις τους**.

4.8.3 Τα βιομηχανικά πρότυπα αποκλίνουν ευρέως μεταξύ των διαφόρων οικονομικών περιοχών, δημιουργούν φραγμούς για το εμπόριο και, γενικότερα, παρεμποδίζουν την επίτευξη ίσων όρων ανταγωνισμού. Με την επιφύλαξη της τήρησης των βασικών απαιτήσεων υγείας, ασφάλειας, προστασίας του περιβάλλοντος και προστασίας των καταναλωτών που προβλέπονται στο άρθρο 114 της ΣΛΕΕ, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την **προώθηση των διεθνών προτύπων και της συνεργασίας σε θέματα ρύθμισης**, καθώς και δράσεις, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας της αγοράς, για να εξασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις της ΕΕ μπορούν να διατηρήσουν τα δικαιώματά τους βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Ωστόσο, η ανακοίνωση θα μπορούσε να είναι πιο συγκεκριμένη όσον αφορά τα μέτρα αυτά.

Βρυξέλλες, 29 Απριλίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Henri MALOSSE

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Η ακόλουθη τροπολογία συγκέντρωσε τουλάχιστον το ένα τέταρτο των εκπεφρασμένων ψήφων, αλλά απορρίφθηκε στην πορεία των συζητήσεων (Άρθρο 39 παρ.2 του Εσωτερικού Κανονισμού):

Σημείο 3.5

Να τροποποιηθεί ως εξής:

«3.5 Η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η οικοδόμηση μιας ανταγωνιστικής πράσινης οικονομίας χωρίς αποκλεισμούς θα αποτελέσει την κύρια πρόκληση των επόμενων ετών. Είναι απαραίτητο Αποτελεί προτεραιότητα να πραγματοποιηθεί η οικολογική μεταστροφή της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και να δρομολογηθεί η μετάβαση προς μια οικολογικά αποδοτική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα μέχρι το 2050, μέσω μιας ανανεωμένης βιομηχανικής πολιτικής. Ωστόσο, για να επιτύχει μια τέτοια μετάβαση —εφόσον το ζητούμενο είναι η εξασφάλιση βιομηχανική ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης,— η Ευρώπη χρειάζεται να προσανατολιστεί προς εκείνους τους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών, οι οποίοι βασίζονται περισσότερο στη γνώση και στις νέες τεχνολογίες, συνεισφέρουν μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία και, είναι καινοτόμοι, ανταγωνιστικοί και βιώσιμοι, και χρηματοδοτούνται από φιλόδοξα σχέδια επενδύσεων. Αυτοί οι φιλόδοξοι στόχοι προϋποθέτουν ευνοϊκό πλαίσιο και συνθήκες για την πραγματοποίηση επενδύσεων.»

Αιτιολογία

- 1) Εάν η οικονομία δεν είναι ανταγωνιστική, δεν θα είναι περιβαλλοντικά —και γενικότερα— βιώσιμη. Για να μπορεί, λοιπόν, η οικονομία να παράγει όσους πόρους απαιτούνται για τη διατήρηση μιας ευημερούσας και οικολογικής κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, πρέπει να είναι παγκοσμίως ανταγωνιστική.
- 2) Για λόγους ύφους.
- 3) Η μετάβαση των παραγωγικών μας τομέων σε πεδία με μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία κ.λπ. δεν είναι μόνο σημαντική για την πρόκριση της οικολογικής τάσης, αλλά και για τη διασφάλιση της μελλοντικής ευημερίας στην Ευρώπη εν γένει.
- 4) Η βιομηχανική πολιτική δεν αφορά και δεν πρέπει να αφορά τα σχέδια δημόσιων επενδύσεων. Αντιθέτως, πρέπει να συνίσταται σε μια δέσμη μέτρων υπέρ της δημιουργίας ενός επιχειρηματικού κλίματος ευνοϊκού για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων σε όρους αγοράς. Η πείρα από τη χώρα μου —και όχι μόνο— κατά τη δεκαετία του 1970 φανερώνει ότι οι γενναίες δημόσιες επενδύσεις και τα προγράμματα επιλεκτικής χρηματοδότησης έχουν συνήθως υψηλό κόστος για τους φορολογούμενους, χωρίς να αποφέρουν μακροπρόθεσμα οφέλη.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ:	41
Ψήφοι κατά:	81
Αποχές:	11